

CITTASLOW – YAŞAMAYA DEĞER ŞEHİRLERİN ULUSLARARASI BİRLİĞİ: VİZE ÖRNEĞİ

Mehmet Han ERGÜVEN

Yrd. Doç. Dr.

Kırklareli Üniversitesi Turizm Fakültesi

Kavaklı Kampüsü, 39160, Kırklareli

E-posta: erguven@kirkclareli.edu.tr

Özet

Sakin şehir anlamına gelen “Cittaslow“ hareketinin temelleri 1999 yılında İtalya’nın Orvieto kentinde “Slow Food” hareketine öncülük yapan Greve, Orvieto, Bra ve Positano’nun belediye başkanları tarafından atıldı. Slow Food tattaki ve gıda maddelerindeki kaliteye önem vererek uluslar arası alanda başarıya ulaşırken, Cittaslow hâlihazırdaki temel değerleri birçok farklı alanda kurumsal bir ağ kurularak daha da genişletti. Bu değerleri gerçekleştirmek isteyen kentler uluslar arası Cittaslow Birliğini kurarak Birlik üyeleri arasındaki tecrübe değişimini belirlenmiş kriter ve kurallar şekline getirdiler. Bu çalışmada Kırklareli’nin bir ilçesi olan Vize’nin Cittaslow’laşma sürecine teorik ve uygulama penceresinden bakılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Slow Food, Cittaslow, Vize*

Alan Tanımı: İşletme ve Yönetim (Turizm)

CITTASLOW - ASSOCIATION OF CITIES WORTH TO LIVE: EXAMPLE OF VIZE

Abstract

Foundations of "Cittaslow" which means slow town, movement was taken by the mayors of the Chianti, Orvieto, Bra and Positano leded “Slow Food” movement in the town of Orvieto, Italy in 1999. While Slow Food achieving success in the international arena with regard to quality of taste and foodstuffs, cittaslow expanded the basic values of the current in many different areas further by establishing an institutional network. Cities wishing to set these values brought the specified criterias and rules for exchange of experience between members by establishing the Union of international Cittaslow Association. In this study, Vize, which is a district of Kırklareli will be studied with perspective of theoretical and application regarding to process of gain title of Cittaslow.

Keywords: *Slow Food, Cittaslow, Vize*

JEL Code: Q56, R58

1. GİRİŞ

Şehir sakinlerinin yaşadığı sakin şehirler! Kısa bir süre öncesine kadar “in” olan “fast” (hızlı) yaşam tarzı bazı tüketici kitleleri için ömrünü fast bir şekilde bir moda akımı gibi tüketmiştir. İster tatil alışkanlıkları ister yeme içme şekilleri ister giyim tarzları bazı kültürleri özgünlükten çıkartıp küresel çapta bir klonlaşma sürecine sokmuştur. İşte bu aşamada İtalya’daki bazı gurmeler Brundtland Raporu ve Ajanda 21 ile direk bağlantılı olmadan “slow food’u” hayata geçirmişlerdir. Bunlar, yeme ve içmede sadece doymak için tüketmeyen, yediklerinin arkasındaki birikimin, kültürün ve özgünlüğün bilinci ile Slow Food’u dünya çapında küresel bir harekete dönüştürmüşlerdir. Slow food akımının devamı olan “Cittaslow” da benzer bir düşünce ile daha geniş ve daha derin yerel birlikteliğe dayanan bir kalkınma hareketi yapısına sahiptir. Yaşanılan şehir ve çevrenin farkına vararak, değerini bilerek ve koruyarak yaşama tarzıdır.

Slow Food hareketi Cittaslow düşüncesinin bir ön aşaması olduğu için aşağıda kısaca ele alınacaktır. Cittaslow nedir ve nasıl doğmuştur? Nasıl Cittaslowlaşılır ve Cittaslowlaşmanın kriterleri nelerdir? sorularına cevaplar arandıktan sonra, bu hareketin Türkiye’ye yansımaları ele alınacaktır. Coğrafik olarak İstanbul gibi bir büyük kentin gölgesinde kalan Kırklareli’nin bir ilçesi olan Vize az ölçüde bozulmuş bir doğal çevreye ve önemli kültürel bir mirasa sahiptir. Vize ilçesinin Cittaslow’laşma süreci ve Vize’nin önce Cittaslowlaşıp sonra İstanbullaşmaya geçebileceği üzerinde de durulacaktır.

2. SLOW FOOD

Slow Food hareketi küreselleşmeye ve Mc Donaldlaşmaya karşı bir direk cevap olarak görülmektedir. İtalya, Roma’da gastronomi gazetecisi Carlo Petrini tarafından Mc Dolands’ın Roma’daki İspanyol Merdivenleri’nde bir fast food restoranı açma planına tepki olarak 1986 yılında kurulmuştur. Slow Food düşüncesi iyi, temiz ve adaletli yemek ve haz almaktan oluşmaktadır. Slow Food sürdürülebilir tarım ve balıkçılık yanında sağlıklı yapılan hayvancılığı desteklemekte ve eski el sanatlarını teşvik etmektedir. Bu hareket, taze, yöresel ve mevsim ürünlerinin avantajlarını öne çıkarmak yanında aile ve arkadaşlarla birlikte yenilen öğünlerin sosyal rolüne de vurgu yapmaktadır. Slow Food hareketi tüketicileri çevre kirliliğinin ve genetiği değiştirilmiş gıdaların

tehlikelerine karşı uyarılmaktadır. Slow Foodun amaçları kısaca aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. beslenme: iyi, temiz, adaletli, 2. tüketici = yardımcı üretici¹, 3. küçük işletme yapılarının korunması, 4. kısa transfer yolları, sürdürülebilirlik (<http://www.slowfood.de/wirueberuns/>, 08.08.2011)

Slow Food geçen sürede uluslar arası bir birliğe dönüştü. 153 ülkede 100.000'nin üzerinde üyesi bulunan Slow Food (<http://www.slowfood.com/>, 08.08.2011) hareketinin merkezi, aynı zamanda bir Cittaslow olan İtalya'nın Bra kentinde bulunmaktadır.

Artan yaşam kalitesi ve sürdürülebilirlik bilinci yanında organik ve yöresel gıda maddelerine artan talep Slow Food hareketini olumlu etkilemektedir. Bu trend öncelikle LOHAS'lar (LOHAS = **L**ifestyle of **H**ealth and **S**ustainability) tarafından desteklenmektedir. LOHAS'lar alışverişte ve yatırımlarda sosyal ve kültürel değerlere bağlı olarak bilinçli kararlar vermekte ve bunu da bir ahlak ögesi kabul etmektedirler (<http://www.lohas.de>, 09.08.2011).

3. CITTASLOW

3.1 Cittaslow Nedir ve Nasıl Doğmuştur?

İtalyanca "Citta" (şehir) ve İngilizce "Slow" (Yavaş) kelimelerinden oluşan Cittaslow kelimesi, "Sakin Şehir" anlamında kullanılmaktadır ve hareketin temelleri 1999 yılında İtalya'nın Orvieto şehrinde "Slow Food" hareketine öncülük yapan Greve, Orvieto, Bra ve Positano'nun belediye başkanları tarafından atıldı. Cittaslow'un sembolü turuncu renkli ve kabuğunun üstünde şehri taşıyan bir salyangozdur (Şekil 1).

---

¹ Slow Food hareketinin bir amacı da tüketiciyi gıda maddeleri üreticileri ile bir araya getirmektir. Yardımcı üretici olarak tüketici tüketim davranışlarıyla gıda maddelerinin üretim şeklini ve tarzını belirleyebilmekte ve sorumluluğu paylaşmaktadır. Slow food bundan dolayı İtalya ve İsviçre'de marketlerde soyu tükenmekte olan ürünleri sunmuş ve böylece önemli başarılar elde etmiştir.

Cittaslow hareketinin kurucuları Slow Food felsefesinde şehirdeki ve bölgelerindeki çalışmalarda birçok ipucu buldular. Dört kurucu şehir de başarılı turizm destinasyonu olmakla birlikte hızlı dünya tarafından ezilecekleri tehlikesi içerisindeydiler. Turizmdeki başarıları sonucu şehir merkezindeki araç trafiği

artmış, fast food restoranları artarak daha çok turist çekmeye başlamışlar ve reklam tabelaları artarak, ışık kirliliğine yol açmaktaydı. Yapılmak istenen bu şehirleri “sakinleştirmektir”. Cittaslow kısaca, küreselleşmenin şehirlerin dokusunu, sakinlerini ve yaşam tarzını standartlaştırmasını ve yerel özellikleri ortadan kaldırmasını engellemek için Slow Food hareketinden ortaya çıkmış bir kentler birliğidir. Slow Food da olduğu gibi üyelik esasına dayanır (Knox ve Mayer 2009: 43)

Şekil 1: Cittaslow’un sembolü

Cittaslow hareketinin felsefesine bakılacak olunursa temel amaçlar arasında şehirlerdeki yaşam kalitesini artırma ve şehirlerin franchise şirketlerinin etkin olduğu tek düzeleşmesini ve Amerikanlaşmasını önlemektir. Dış etkenlere karşı yerel dinamikleri harekete geçirme ön plandadır. Yani klon şehirler (clone towns) yerine yerel (home towns) şehirlerin devamının sağlanmasına çalışılmaktadır. Yöresel, bölgesel ve kültürel farkındalıklar ve şehirlerin ve çevresinin özgün değerlerin vurgulanması da yine temel amaçlar arasındadır, çünkü yerel dinamikler ekonomik, kültürel ve sosyal açıdan daha sürdürülebilir ve daha uzun ömürlüdür (<http://www.cittaslow.info/index.php?aktuelles2010>, 08.08.2011).

Küreselleşme karşıtı bir hareket olarak doğan Cittaslow bölgesel hareketi giderek uluslar arasılaşmış ve bu bağlamda geliştirilen bağlar sürdürülebilir kalkınmanın bir parçası şeklinde kabul edilmeye başlanmıştır (http://www.geography.unibe.ch/unibe/philnat/giub/content/e9500/e10063/e10068/e12339/linkliste12341/Mayer_2009_Cittaslow_eng.pdf, 08.08.2011). Bu bağlamda Cittaslow konsepti küçük kentlerin uluslar arası bağlardan nasıl yararlanabileceklerine güzel bir örnektir (Schneid 2011: 12).

3.2 Nasıl Cittaslowlaşılır ve Cittaslowlaşmanın Kriterleri Nelerdir?

Yukarıda adı geçen İtalyan belediye başkanları bir dernek kurarak, bir citta lente’nin, sakin ve yaşamaya değer şehrin özelliklerini tanımladılar. Dernek tarafından sertifika almak için kentlerin nüfusu 50.000’den fazla olmamalıdır. Cittaslowun kriter listesi yedi bölümde, çevre politikaları, altyapı politikaları,

kentsel kalite için teknolojiler ve tesisler, yerel üretimi korumak, misafirperverlik, farkındalık ve Slow Food faaliyetlerine ve projelerine destek (bkz. Köstem 08.08.2011) olmak üzere, toplam 59 kriterden oluşmaktadır.

Birliğe alınmak için bir şehir kendisinin yapacağı ön değerlendirmede bunların en az %50'sini yerine getirmelidir. Bir sonraki aşamada ulusal Cittaslow otoritesine başvurusunu yapabilir. Buradan alınacak onayın ardından merkezi İtalya'nın Orvieto kentinde bulunan Uluslararası Sakin Şehirler Birliğine başvuru iletilir ve eğer aday şehir, gerekli kriterleri yerine getirir ve karşılayacağına dair somut adımlar ve planlar sunmayı başarabilirse Sakin Şehir olmaya hak kazanır. Her şehir dört yıl sonra yeni bir denetleme için başvurabilir (http://www.cittaslow.info/index.php?aktuelles_2010, 08.08.2011). Cittaslow olarak kabul edilmek için şehirler, örnek olarak organik tarımın desteklenmesi, yöresel gelenek ve göreneklerin korunması, yöresel ürünlerin pazarlanması ve özgün ve sürdürülebilir bir şehir ve bölgesel kalkınmanın yürütülmesi gibi bir sıra tedbirler almak zorundadırlar.

Temelde "Cittaslow" konsept olarak turizmden çok yerli halkın yaşam kalitesini artırmaya yöneliktir. Bu ancak yerli halkın "sakinleşmeyi" benimsemeleri ile gerçekleşebilir. Bu süreçte belediyelerin yasaklardan çok birlikte çalışmaya önem vermesi önemlidir.

Haziran 2011 rakamlarına göre çoğunluğu İtalya'da bulunmakla birlikte dünya genelinde 24 ülkede toplam 147 Cittaslow şehir vardır (<http://www.cittaslow.org/index.php?method=section&id=2012&title=Association>, 08.08.2011).

3.3 Türkiye'de Cittaslow Hareketi

2009'da Seferihisar'ın Cittaslowlaşmasından sonra hız kazanan harekete Gökçeada, Akyaka, Taraklı ve Yenipazar ilçeleri de katılmıştır. "Yaşamın Kolay Olduğu Kentlerin Uluslar arası Ağı" sloganını kullanarak Cittaslow Türkiye, yazarın görüşüne göre pazarlama ve tanıtım açısından isabetli olmayan bir seçim yapmıştır. Cittaslow – yavaş şehir yerine sakin şehir olarak - tercümesinde gösterilen başarı ve hassasiyet burada gösterilememiştir. Slogan, İngilizcesinden – "International Network of Cities where living Easy" - kelimesi kelimesine tercüme edilmiştir. Almanya'ya baktığımızda ise bu "Internationale Vereinigung der lebenswerten Städte" (Yaşamaya Değer Kentlerin Uluslar arası Birliği) şeklinde kullanılmaktadırlar. Böyle bir slogan Cittaslowun hareket noktası olan "yerli halkın yaşam kalitesini" artırma prensibiyle daha çok örtüşmektedir. Burada dildeki anlam özgünlüğü korunmuştur.

3.4 Cittaslowlaşma Yolundaki „Vize“

Karadeniz’e kıyısı olan ve Istranca Ormanlarına yakın bir coğrafik konumdaki (ayrıntılı bilgi için bkz. <http://www.vize.bel.tr/>, 08.08.2011) Vize Cittaslow birliğine henüz başvuru aşamasındadır. Vize Belediyesi’nin Trakya Kalkınma Ajansı’nın koordinasyonu ile başlatılan Vize’nin ‘Sakin Şehir’ olma süreci hız kazanmış bulunmakla birlikte bu unvana sahip olmak için gereken çalışmaları ilgili tüm kuruluşlarla birlikte yürütmektedir. Vize Cittaslow’un kriter listesi yedi bölümde, çevre politikaları (temiz enerji üretimi için rüzgar santrali projesi, vb.), altyapı politikaları (bölünmüş yol uygulamaları, vb.), kentsel kalite için teknolojiler ve tesisler (fiber optik kablo sisteminin kurulması, vb.), yerel üretimi korumak (Vize el sanatları pazarı projesi (VİZEP), vb.), misafirperverlik (yerli ve yabancı turistler için kenti tanıtan broşür, harita ve dokümanların hazırlanması, vb.), farkındalık (Cittaslow çalıştay ve sempozyumu projesi, vb.), Slow Food faaliyetlerine ve projelerine (üyelik sürecinde başlatılacak) destek gibi çalışmalar yapmakta ve yenileri içinde plan ve projeler hazırlamaktadır.

Vize bir sıra sloganla da tanıtım faaliyetlerine önem vermektedir: “geçmişle başkent, tarihiyle kalekent, dokusuyla müzekent, bozulmamış doğasıyla doğakent gibi. İlçe, bir yenisi olarak da şimdi “sakin şehir” unvanı için çalışmaktadır. Destinasyon pazarlaması açısından bakılacak olunursa, Vize Trakya’da özel bir konumda bulunmaktadır. Uzun tarihi geçmişi yanında, doğa zenginlikleri, Istrancalar ve Karadeniz’e olan elverişli konumu Vize’nin yakın zamanda önemli bir boş zaman ve turizm destinasyonu haline getirecektir. Bu bağlamda Vize Türkiye’de Ajanda 21’e uyan sürdürülebilir şehircilik için başarılı bir örnek olabilir (<http://www.vize.bel.tr/haber.php?id=6978713>, 08.08.2011).

3.5 Cittaslowlaşmaya Teorik Bir Bakış

1987 yılında Brundtland komisyonu tarafından hazırlanan ve ilan edilen “sürdürülebilir kalkınma” raporu, kaynakların gelecek kuşaklar tehlikeye düşmeden nasıl korunarak kullanılacağını tarif etmektedir. Daha sonra 1990’lı yılların başında tekrar ele alınan bu konsept “Ajanda 21” şekline dönüştürüldü. Ajanda 21, şehirlerin ve toplumların, bir düşünce değişikliğini yerel seviyede gerçekleştirmek için bir çalışma programıdır. İster Brundtland raporu ister Ajanda 21 olsun, sürdürülebilir kalkınma prensibinden hareket etmektedirler.

Sürdürülebilirlik kavramı sıklıkla üç sütunlu bir modelle tarif edilmektedir: ekoloji, ekonomi ve sosyal olmak üzere. Ekolojik boyut doğa ve doğal kaynakların korunarak kullanılmasını hedefler. Sosyal boyut adaleti ve toplumun bütün kesimlerinin karar verme sürecine katılımını öngörmektedir.

Sürdürülebilirliğin ekonomik boyutu ise ekonomik faaliyetlerin çevre ve sosyal öğeleri gözeterek uzun vadeli yapılmasıdır. Uygulamaya bakıldığında ise sürdürülebilirliğin üç öğesinin hedefleri arasında çatışma çıkabilir. Örnek olarak istihdam sağlama (ekonomik), endüstri projesi ise çevreyi kirletebileceğinden, çevre hedefleri riske girebilir. Diğer taraftan çevreyi korumak için bazen ekonomik gelişme göz ardı edilebilmektedir. Bu da dolayısıyla sosyal hedeflerin gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır.

Sürdürülebilirliğin üç boyutunu Cittaslow konseptine uyarladığımız da, Cittaslow hareketi sürdürülebilir bir şehircilik anlamına gelmektedir. Ekonomik kaynaklarını koruyan, sosyal güçlü ve çevreye duyarlı bir şehircilik anlayışdır Sakin Şehircilik. Örnek olarak Alman Cittaslow şehirlerinin Ajanda 21 aktif çalışma grupları vardır. Ajanda 21 temelde yerel kültürün korunmasını ve güçlendirilmesini hedeflemektedir:

- Çevre politikası
- Altyapı politikası
- Şehir kalitesi
- Yöresel ürünlerin değerlendirilmesi
- Misafirperverlik
- Cittaslow bilinici ve bununla birlikte
- Küreselleşme ve kitle devrinde çeşitliliği ve özgün kimliği koruma (<http://www.cittaslow.info/index.php?cittaslow>, 07.08.2011).

Bu şekilde, bir şehrin sakinleriyle yeni bir bilinç ve değer kavramı şekillendirmesi hedeflenmektedir. Geline bu noktada Slow Food hareketinin öncüsü ve gastronomi gazetecisi Carlo Petrini ve Cittaslow'laşmayı başlatan Greve, Orvieto, Bra ve Positano'nun belediye başkanları girdikleri sürecin sürdürülebilir kalkınmanın ve Ajanda 21'in bir uygulama konsepti olduğunu biliyorlar mıydı? Yoksa hareketin başlangıcı yukarıda da görüldüğü gibi gerçekten de sadece "Amerikanlaşma", "Mc Donaldlaşma" ve "küreselleşmeye" duygusal bir karşı koyma mıydı? Başarılı bir şekilde uygulamaya konulan ve giderek uluslar arasılaşan Cittaslow hareketi başlangıçta duygu yüklü bir karşı koyma hareketi olarak doğsa da, Ajanda 21 ve sürdürülebilirlik konseptleriyle altı doldurulabilen bir "yeni şehir yaşam tarzı" modeline dönüşmüştür.

3.6 Cittaslowlaşmanın Problemleri

Yukarıda sadece olumlu yönleri sıralanan Cittaslow süreci yerel bir hareket olarak başlamış giderek uluslar arasılaşmış ve küreselleşmeye doğru gitmektedir. Geliştirilen kriterler tüm üye kentler için yerine getirilmeye çalışılırken üyelerin hepsine aynı kriterler farklı ölçüde uygulanma tehlikesi vardır. Diğer bir risk ise Cittaslow (başkenti) seçilen şehirlerin ön elemeleri yaparken tarafsızlıkları noktasında ortaya çıkabilir. Cittaslow başkentleri sonuçta buldukları ülkedeki gelişmeleri yönlendirebilecek konumdadırlar. Diğer sorunlar ise şu başlıklar altında toplanabilir:

- Halk çalışmaları ciddiye almayabilir,
- Şehirler dışarıdan yavaş olarak algılanabilir
- Şehirler dışarıdan elit olarak algılanabilir
- Sakin şehir olunduktan sonra talebin karşılanamaması, kontrol edilememesi ve yönlendirilememesi vb.

Bu bağlamda, “Seferihisar’a 284 odalı dev pansiyon” başlıklı haberin devamında “[...] Seferihisar’da turizm tesislerinin yatak kapasitesi sorununu aşmaya çalışan belediye, tarihi Sığacık Kalesi içindeki tüm evlerin birer odasını tatil köyüne benzeyen merkezi bir sistemle pansiyona çevirecek.” şeklinde belediyenin böyle bir düşünceye sahip olması, yukarıda da bahsedildiği gibi Cittaslow hareketinin kurucu belediyelerinin engellemeye çalıştıkları turizmin beraberinde getirdiği olumsuz etkileri Seferihisar adeta davet etmektedir. Projenin gerçekleştirilmesi durumunda sürdürülebilirliğin üç boyutu arasında çatışma çıkması doğal bir süreç olacaktır (http://www.turizmdebusabah.com/haber_detay~haberNo~58319.htm, 08082011). Orta ve uzun vadede Sığacık’ın özgün kimliği tehlikeye girebilecektir.

4. SONUÇ

Slow Food’un devamı olarak uluslar arası bir şehirler birliğine dönüşen Cittaslow, Türkiye’de de artan bir ilgiyle takip edilmektedir. Ülkemizde, ilk etapta (turistik) tanıtım ve pazarlama penceresinden bir yaklaşım sergilenmektedir. Bu da Seferihisar örneğinde olduğu gibi artan bir ziyaretçi sayısı anlamına gelmektedir. Cittaslow hareketi gerektiğinde detaylı bir tartışılmalı ve getiri ve götürüleri masaya yatırılmalıdır. Cittaslowlaşırken bu konseptin bir ülkeye uygunluğu yeterince ve geniş katılımlı tartışılmalıdır. Cittaslow hareketi kentleşme ve kalkınma için güncel bir alternatif midir? sorusu sorulmalıdır. Türkiye’de gelecekte yapılacak akademik çalışmalarda Cittaslow hareketine katılan ve

katılacak olan şehirlerin birincil (turizm) ve ikincil (şehirin yaşam kalitesini artırma) detaylı olarak amprik olarak araştırılabilir.

Birliğe henüz başvuru aşamasında olan Vize Cittaslowlaşma sürecinde yapacağı çalışmalarla yaşam kalitesini daha da artırarak İstanbullular için bir 'yaşam kent'e dönüşebilecek ve Batı Avrupa'daki süreçte de gözleendiği gibi, insanların iş yerlerine yakın yaşam kalitesi yüksek yerlerde yaşamak isteği doğabilecektir. Bu da beraberinde Vize'yi Cittaslow olmaktan çıkarabilir ve imajı olumlu artacak Vize İstanbullaşma tehlikesiyle karşı karşıya kalabilecektir.

KAYNAKLAR

Kitap için kaynakça

Knox, Paul L., Kleistädte und Nachhaltigkeit. Konzepte für Wirtschaft, Umwelt und soziales Leben, Birkhäuser Verlag AG, Basel, 2009.

Makale için kaynakça

Schnedl, Hartmut (2011): Gespensterstädte und gelebte Langsamkeit – Leere Auslagenscheiben, verwaiste Innenstädte, trostlose Ortskerne führen zur Abwanderung und Überalterung. Viele kleine und mittlere Städte sind davon betroffen. Kann dieser Teufelskreis durchbrochen werden? Lebensart 1, Köln, 2011, 9-12.

İnternet kaynakları için kaynakça

Cittaslow List, <http://www.cittaslow.org/index.php?method=section&id=2012&title=Association>, 08.08.2011,

Lifestyles of Health and Sustainability – Ausrichtung der Lebensweise auf Gesundheit und Nachhaltigkeit, <http://www.lohas.de>, [İndirme Tarihi: 09.08.2011]

Slow Food Deutschland, <http://www.slowfood.de/wirueberuns/>, [İndirme Tarihi: 08.08.2011]

Slow Food Worlwide, <http://www.slowfood.com/>, [İndirme Tarihi: 08.08.2011]

Köstem, Bülent (2011). Cittaslow Kriterleri, http://www.cittaslowseferihisar.org/index.php?option=com_content&view=article&id=64&Itemid=63, [İndirme Tarihi: 08.08.2011]

cittaslow - Eine internationale Vereinigung der lebenswerten Städte,

<http://www.cittaslow.info/index.php?cittaslow>, [İndirme Tarihi: 07.08.2011]

Vize Sakin Şehir Çalıştayı, <http://www.vize.bel.tr/haber.php?id=6978713>,

[İndirme Tarihi: 08.08.2011]

Seferihisar'a 284 odalı dev pansiyon,

<http://www.turizmdebusabah.com/haberdettay~haberNo~58319.htm>, [İndirme

Tarihi: 08.08.2011]